

van deze Fran-
valt weinig aan
in ze vollediger
ter bevordering
gaven wel aan-
staat om in te
eraad gezonden
lekerken geven
oor een enkele

land had echter
venaan moeten
erst de kerken
zelve genoemd

classis, en de
de. Legt men
t eerst de ver-
arna de enkele
dan moet ook
nede genoemd
de classen. Of
cht de classen
de Particuliere
rovincie opge-
enkel met de
met alle De-
de zijn aange-
opende kerk.
beveling ver-
cta van deze

het overzicht
schen, dat de
vincie telkens
ok al moet dan
jven.

deling van de
ssen zijn inge-
en staties
zijn geweest,
olen, de lijst
e geven, ge-
unde Voorlo-
n lijst waaraan
gd een opgave
ie betrekking
en dergelijke
naking komt
tevens bij al
t voorgaande
te mede te
al rapport en
in het Men-
n verwaring
ciecle, waar-
is te vinden.
s zal de druk-
e van letter
oor Emeriti
et natuurlijk
a is voor de
daarenten
n anneduid
aal zoo groot

Verologie als
e lijstjes van
n dienst zijn,
ie overleden
op elkander
mogen niet
de emeriti
hoven. Het
rdig te zijn,
Hartog, Dr.
Kuyper op
de kerkelijk
amineerden,
des Woords,
noeren; eer
onder het
7 staan, zal
oedigen on-
it toch zoo

ten als offi-
aten wel een
et een eigen
niet alleen
teurs wer-
pgave van
rden toege-

pgaven in
4, kon dan
derde ru-
en Philan-

eerst op-
holen voor
rwijs, voor
met onze
eenzelfden
vermelding
t aanwezig
voegen de
te wel zel-
maar toch
lienen.

men alles
leert, voor
n verband
pgave van
is, collec-

erdeel van
van stich-
ha c. a.;
ijke stich-
n te Am-
van Am-

otte voor
n waarin
kerken en
lekerken.
gen, deze
n, dan zou
afzonder-
omtrekt de
groe-
te voe-
oi en te
de deelen.
geeft de

kleinere proportie dan geen aanstoot, om-
dat men weet dat dit Handboekje onze
kerken en niet de andere wil dienen.
Maar plaatst men, gelijk nu geschied is,
de opgave omtrent de Vrije Universiteit
zoo breed, dat ze vier en één derde blad-
zijde beslaat, en daarentegen die omtrent
de Theologische School te Kampen zoo klein,
dat ze in in één derde bladzijde afloopt,
dan ligt er in deze onevenredigheid iets
dat stult.

Ook de inhoudsopgave zal een eenigzins
juistere verdeling moeten volgen.

Allerzwaarlijkst toch is het de Christe-
lijke Gereformeerde kerk hier wel, en onze
kerken niet met een kapitaal gedrukt hoofd
aan te treffen. Vreemd ook de School van
Kampen buiten de Christelijke Gerefor-
meerde rubriek aan te treffen. En nog
vreemder, dat de eigenlijke statistiek onder
kerken, de hoofdzaak van heel het boekje,
alle splitsing in de inhoudsopgave mist, en
b. v. niet eens naar de provincien gerubri-
ceerd is, terwijl de emeriti predikanten we-
opeens een afzonderlijke plaats in de in-
houdsopgave innemen.

Moge uit deze vluchtige opmerkingen
aan den heer Le Coutre blijken, dat we
zijn uitgave met eenige opmerkingen
bekeken hebben, en er prijs op zouden stel-
len, zoo hij zijn uitgave allengs zóo ver-
beterde, dat een andere uitgave op betere
leest geschiedt overbodig bleek.

Op den duur zal het boekdrukkersvignet,
waarvoor de heer Le Coutre het Zeeuwsche
wapen koos, dan ook beter wegvallen. Dit
wapen toch heeft geen zin voor een Hand-
boekje, dat niet de Zeeuwsche kerken,
maar de kerken door heel het land wil
dienen.

Eenvoud siert, en een ornament kan soms
goed zijn, mits dan met juistheid gekozen.
Iets wat ook geldt van de keuze der
lettersoorten.

In zulk een kerkelijk Handboekje mis-
staat alle gekunstelde lettersoort.
Alleen de oude ronde Hollandsche letter
is hier, ook voor de kapitaalletters en op-
schriften, op haar plaats.

Een onzer lezers nam aanstoot aan een
boekverkoopsadvertentie in ons blad, om-
dat hierbij een uitgave werd aangeboden,
die z. i. geen goede uitgave was.

Aan zijn verzoek echter, om dergelijke
advertentie te waken, kan met den besten
wil niet worden voldaan.

In den regel toch kondigen zulke adver-
tentieën de uitgave aan van boeken, die óf
nog niet óf zoo pas verschenen zijn. En
hoe ter wereld zou onze uitgever nu bij
het ontvangen van zulke een advertentie
kunnen uitmaken, of het aangekondigde
boek goed of slecht was?

Zulke advertentieën komen soms 's mid-
dags in, als de courant 's avonds ter perse
gaat, zoodat alle tijd voor onderzoek ont-
breekt.

Op den titel afgaan kan men hierbij
evenmin.

Al meer toch worden er onder de schijn-
baar onschuldige titels van: *Bertha de
siekenverpleegster* e. a. boeken op de markt
gebracht, waarin zeer onsedelijke passages
voorkomen; en die men om het mooie
bandje soms aan kleine kinderen cadeau
ziet geven.

Er is dan ook maar één regel, die hier
baten kan, en die is, dat ge aan uw ad-
vertentie nooit het karakter van een aan-
beveling geeft, en dat uw publiek dit weet.
Zoo draagt dan ook onze redactie nooit
eenige de minste verantwoordelijkheid voor
wat in de advertentie wordt aangekondigd.

Kondigt iemand aan dat hij sigaren of
orgels verkoopt of effecten levert, zoo be-
duidt dit nooit, dat de redactie deze siga-
ren, orgels of effecten gekeurd heeft.

En precies nu zoo is het ook met de
aangekondigde boeken.

Wie koopt, moet zelf uit zijn oogen zien.
Iets anders is het, of we niet nu en dan
een vaste aankondiging van boeken konden
geven.

Die zou dan voor onze verantwoordelijk-
heid komen.
En voor zooveel plaatsruimte toelaat,
willen we dit wel doen.

KUYPER.

Voor Kootwijk.

Door Dr. A. KUYPER ontvingen: van den
heer N. H. Fontein te Leiden f. 10; collecte
te Baarn f. 2.50; van den heer W. Hovy door
Dr. B. van Schelven te Amsterdam uit het
busje van mev. v. d. L. f. 5.

Door Dr. J. H. HOUTGERS te Kootwijk,
van Dr. Steinhart te Knijpe, van N. N. te Dees-
terwaag f. 1.50; collecte te Kootwijk f. 7.
Totaal ontvangsten f. 218.66½.

Mit de Pers.

Onder den al te bescheiden titel van *Uit-
gevaardigde Wenken* zond Prof. Dr. A. H. de
Hartog enige korte aantekeningen op den brief
aan de Ephesiërs in het licht, bij Fernhout te
Amsterdam.

Toch bespeurt men aldaar bij de kennis-
making met de eerste aflevering, dat deze wen-
ken verre van vluchtig zijn, maar als de vrucht
mogen beschouwd worden van een breede
studie, die aan den heer Fontein te Leiden
de Ephesiërs door dezen hoogleraar gewijd is.

Hij is geheel in dezen brief ingedrongen.
Hij beluistert er elken toon van en bezit mees-
terlijk de gave, om ons die rijke tonen in ge-
voelvolle taal weder te geven.

Uiteraard moeten we ons tot een enkele
proeve bepalen.

Ziehet b.v. wat hij van Eph. 1:7 zegt:

Voor den schuldige heeft Hij de schuld betaald voor
den strafwaardige. Heeft Hij de straf gegeven. En als
sodanig is de verlossing, die wij in Hem hebben,
de verging der misdaden. Niet als vrucht of resul-
taat, maar als zijnde het eigen kenmerk van de ver-

loosening; ontfanging, uitwisseling absolute
van al den last onzer zonden en schulden; verzoeking
en vrede; aanneming tot kinderen, in één Vader, die
den schat der verdoemenis, die wij in het kruis en
den dood van Christus ontvangen hebben (vgl.
Rom. 1: vs. 24 en 25).

Door het woord *misdaden* bedoelt de apostel al
wat hij verder in hoofdstuk 2 vs. 3 en 3 nader
omschrijft, en waarbij de nadruk valt op de
verantwoordelijkheid en de afschuwelijkheid der zonde.
Gelijk dan ook hiera bevestigend de veelomvattend-
heid en de schrikkelijke omvang van de straf, die wij op
ons geladen hebben door de zonde.

Tegenover dien zwaren last van schuld en straf
waardigheid komt de ontfanging daarvan (de verge-
ving) te heerlijker uit. En tegenover de diepte van
elende, waarin wij waren ondergekomen, strekt zich
de heerlijkheid van Gods genade te glorieuzer uit; en
blijft het dat die toebereiding der ontferming Gods
nog des te overvloediger schat is. Daarom, gelijk het
hart van den apostel telkens tot lof en dankzegging
geleid is, zet hij het ook hier weer op dien hoogten
en heerlijken toon; en keert daarna terug tot de be-
werkende oorzaak onzer zaligheid (zie boven), dat de
verloofde liefde, de vergevende genade Gods hare
mate en maatstaf niet is begaat niet in ons, maar ge-
heel en alleen in haren eigen overvloed, naar den
rijdom zijner genade 4: 1. naar de mate, naar den
maatstaf van den rijkdom Zijner genade. De rijkdom
Zijner genade is het, en die alleen, waarom en waar-
door wij de verlossing in Christus hebben. De rijk-
dom dus aan de groothed en veelomvattendheid van
Zijne genade; of, naar het woord van den over-
vloed, de overvloedigheid daarvan 0. Diepten des
Rijkdoms! mogen wij ook hier wel niet den apostel
uitroepen, vanwege de uitnemendheid der heerlij-
heid van de gave Zijner barmhertigheid, en den over-
vloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

Mit welke Hij overvloedig is geweest, naar ons in alle
wijzen en overvloedigheid; en, behoudt gemaakt heeft
den overvloedigen schat Zijner genade, waarmee Hij zich over
ons ontfermt heeft. Over doodschuldigen en doem-
waardigen een Vader der barmhertigheid, die in
Christus Jezus onzen Heere en Heiland, die zich
voor ons heeft overgegeven tot den dood des kruises!

Al de schatten van al de zegeningen Gods, die in
Zijne uitverkiezende liefde besloten liggen, en die in
Christus den Geliefde ontsloten zijn, zijn zoo rijk als
Zijne genade rijk is, en zoo overvloedig als Zijne
liefde in Christus is.

Heeft de apostel van deze schatrijke zegeningen
eerst de bewerkende oorzaak (causa efficiens) en daarna
de materiele oorzaak (causa materiali) aangewend,
nu toont hij de formeelste oorzaak (causa formali)
aan; waar hij aldus vervolgt:

met de Synodale organisatie van 1816—52 en
de kerkenordening van 1618—19 die nimmer
werd afgeschaft wederom tot geldigheid te
laten komen voor de gehele kerk. De noodige
berichten hiervan zijn daarvoor onze geëerb-
dijde Koningin, den burgemeester enz. ver-
zonden. Verlangende met de overige vrij-
gemaakte Nederduitse Gereformeerde kerken
van ons vaderland, in rechte correspondentie
te leven, beveelt de Kerkeraad zich en zijn
kerk in de voorbede der zusterkerken aan.

Optieners en armverzorgers voornemens,
MAARTE VAN 't ZELDER, Onderling.
CORNELIUS LABRIJS,
GERIT FLACH,
G. J. NIJMAN JR. Diaken.
A. VAN 't ZELDER,
Ridderkerk, 17 Dec. 1891.

N.B. Adres der kerk is G. J. Nijman Jan.
Scriba, te Ridderkerk.

Zending.

DE TOEKOMST.

I.
De heer A. T. Pierson, uit een van wiens
leerredenen pas in dit blad onder het Pers-
overzicht een deel werd gegeven, heeft een
hoogst belangrijk opstel gewijd aan de toe-
komst der zending, of liever het zendingstijp-
perk dat hij ziet komen.

De tijd nadert, zoo zegt hij, dat de kerk
Gods op onzen zendingstijp zal terugwijken,
gelijk wij 't doen op de zwake begincelen een
eeuw geleden, namelijk verbaasd en beschaamd
dat belijders van den Christus ooit zoo weinig
hun schuld aan, hun plicht jegens de verlo-
renen begrepen.

We verwonderen ons thans dat een man als
de beroemde Carey, bij zijn zendingstijp-
plan een eeuw geleden, stelselmatig en zelfs boos-
aardigen tegenstand vond in overigen trouwe
dienaren des Woords, zelfs in zijn eigen kerk;
dat zijn geestdrift en toewijding tien jaar lang
bijna verstikt onder de onverschilligheid en
weerstand. Hoe verontwaardigd zouden we
thans zijn jegens een man als de predikant
Sydney Smith, die al zijn scherp vernuft we-
en om door te dringen in dat 'nec van gewijde
schoenlappers' (de zendingen) dat hij door
zijn onheiligen spot dacht 'uit te halen', een
man die met schimp en spot, bij 't profane af, den
heldenmoed bespottte van mannen en vrouwen
'welke de wereld niet waardig was,' wijl zij
zich vasthielden onder menschenzaden wilden. Zij
moeten, zei Smith, vooral zorgen een snede
'kond zendingstijp' in voorraad te hebben
als er eens reizigers komen aan die gastrijke
kusten! En dat zei een Christelijk leeraar!

In het Engelsche parlement werd getuigd
tegen het uitzenden van predikers naar Indië.
Immers ze zouden er die 'weldadige godsdienst-
stelsels' in verwarren brengen, die zedeleer,
welke immers de Voorzienigheid voor het wel-
zijn der Hindoes had bestemd! Een rechtzinnig
geestelijke dorst in 's lands raadzaal beweren,
dat het gebod van Christus niet op de evan-
gelisatie van Indië toepasselijk was.

En toestand als 100 jaren pas geleden is
ons nu ondenkbaar; toen er nauwelijks één
Protestantsch Zendinggenootschap was, en de
kerk betwijfelde, zoo niet verloochende het
gebed van uit te gaan in de wereld, predi-
kende het Evangelie aan alle schepselen. Alle
hervormde kerken saam gaven toen voor de
Zending slechts f. 13000 per jaar uit; en eigen-
lijk bestond heel het Zendingstijpperk uit de
Moravische broeders. Er bestond haast geen,
hoogstens één, Zendingstijpschrift voor Maho-
medaanische landen deed de Zending niets;
in Oost-Azië evenmin als in Afrika.

Niemand dacht er aan een begin te maken.
Hoever we sinds dien tijd zijn vooruitge-
gaan, behoeft niet aangetoond. De gehele
wereld is arbeidsveld der Zending geworden;
elke levende kerk draagt het Zendingstijp-
perk.

Maar hoever zijn we nog van het punt
waar we zijn moeten, hoever nog van de vol-
komen volbrenging van des Heeren gebod!
'Wij hebben', zegt de heer Pierson, lang
nagedacht over het komend Zendingstijp-
staren met blijde hoop in de naaste toe-
komst met de verwachting van groote veran-
deringen in de wijze van arbeiden. Op het
gevaar van voor opgewonden en dweepziek te
worden gehouden, geven wij stouwtwe te tre-
kken aan die, gelooven we, de toekomstige
evangelisatie der wereld zal dragen. Ik her-
haal nog eens het woord: *Aanvatten is het
ware motto der kerk van Christus.*

De wereld mag ons niet beschamen, door
meer ijver te toonen, voor wat vergaard dan
wij voor de onverderfelijke kroon en erfenis.
Natuurlijk moet, als wij eenigzins het ideaal
der zendingsgemeente zullen nabijkomen, alle
ware vooruitgang beginnen met elk belijder
afzonderlijk.

Nooit kunnen wij de lieden in massa bekeeren;
de zielen komen een voor een tot het konink-
rijk; nooit twee in één geboorte. Als elk waar-
geloovige zich als een met den Heere be-
schouwt in het werk der Zending; zich de-
lijk en voortdurend van de nooden der wereld
en de vorderingen des werks op de hoogte
houdt; den strijd volgt en doet als gold het
een krijg, door het leger zijns lands gevoerd,
dan is de eerste grondsteen gelegd voor de
stichting van een degelijk ingericht Godsge-
bouw. De heerscheende onbekendheid met de
Zending moet onverschilligheid wekken. Waar
oprechte vroomheid is, zal de kennis den ijver
ontsteken.

Ten tweede behoeven we het gebed van
elk en dat naar regel en orde, voor een be-
paalde plaats en bepaalde personen, nu het
eene straks het andere. Niets geeft b.v. van
de Chinese Zending meer kracht dan dat
haar honderden zendingen weten, hoe elke
week elk hinner met name in 't gebed wordt
gedacht en met vermelding der bijzondere
omstandigheden.

Uit zulk een kennis en zulk bidden bij elk
afzonderlijk, zal zich al 't andere vanzelf ont-
wikkelen. De man die het arbeidsveld kent
en voor den arbeider bidt, is de man wiens
gave zal uit- en wiens gebed zal opwaars
gaan. Geven, stelselmatig mild en evenredig
geven, zal iets natuurlijk worden, als geest en
hart saam de koorden der beurs losmaken.
Zoo zal het huiselijk leven worden doordren-
gen van den zendingstijp. De kinderen zult-
en voor den Heere en de zending worden
gewonnen en zelfverloochening voor Christus
hun ten voorbeeld zijn.

Doch is het persoonlijk en huiselijk leven
vernieuwd en verlevendigd, we behoeven ook
een nieuw kerkelijk leven. Het geven zal ge-
makkelijk zijn, evenzo het gebed, het uitzen-
den van arbeiders, het zelf gaan als elk
lid der kerk voor medewerking tot den zen-
dingstijp is geverd.

De heer A. T. Pierson, uit een van wiens
leerredenen pas in dit blad onder het Pers-
overzicht een deel werd gegeven, heeft een
hoogst belangrijk opstel gewijd aan de toe-
komst der zending, of liever het zendingstijp-
perk dat hij ziet komen.

De tijd nadert, zoo zegt hij, dat de kerk
Gods op onzen zendingstijp zal terugwijken,
gelijk wij 't doen op de zwake begincelen een
eeuw geleden, namelijk verbaasd en beschaamd
dat belijders van den Christus ooit zoo weinig
hun schuld aan, hun plicht jegens de verlo-
renen begrepen.

We verwonderen ons thans dat een man als
de beroemde Carey, bij zijn zendingstijp-
plan een eeuw geleden, stelselmatig en zelfs boos-
aardigen tegenstand vond in overigen trouwe
dienaren des Woords, zelfs in zijn eigen kerk;
dat zijn geestdrift en toewijding tien jaar lang
bijna verstikt onder de onverschilligheid en
weerstand. Hoe verontwaardigd zouden we
thans zijn jegens een man als de predikant
Sydney Smith, die al zijn scherp vernuft we-
en om door te dringen in dat 'nec van gewijde
schoenlappers' (de zendingen) dat hij door
zijn onheiligen spot dacht 'uit te halen', een
man die met schimp en spot, bij 't profane af, den
heldenmoed bespottte van mannen en vrouwen
'welke de wereld niet waardig was,' wijl zij
zich vasthielden onder menschenzaden wilden. Zij
moeten, zei Smith, vooral zorgen een snede
'kond zendingstijp' in voorraad te hebben
als er eens reizigers komen aan die gastrijke
kusten! En dat zei een Christelijk leeraar!

In het Engelsche parlement werd getuigd
tegen het uitzenden van predikers naar Indië.
Immers ze zouden er die 'weldadige godsdienst-
stelsels' in verwarren brengen, die zedeleer,
welke immers de Voorzienigheid voor het wel-
zijn der Hindoes had bestemd! Een rechtzinnig
geestelijke dorst in 's lands raadzaal beweren,
dat het gebod van Christus niet op de evan-
gelisatie van Indië toepasselijk was.

En toestand als 100 jaren pas geleden is
ons nu ondenkbaar; toen er nauwelijks één
Protestantsch Zendinggenootschap was, en de
kerk betwijfelde, zoo niet verloochende het
gebed van uit te gaan in de wereld, predi-
kende het Evangelie aan alle schepselen. Alle
hervormde kerken saam gaven toen voor de
Zending slechts f. 13000 per jaar uit; en eigen-
lijk bestond heel het Zendingstijpperk uit de
Moravische broeders. Er bestond haast geen,
hoogstens één, Zendingstijpschrift voor Maho-
medaanische landen deed de Zending niets;
in Oost-Azië evenmin als in Afrika.

Niemand dacht er aan een begin te maken.
Hoever we sinds dien tijd zijn vooruitge-
gaan, behoeft niet aangetoond. De gehele
wereld is arbeidsveld der Zending geworden;